

Voorstel

van het college aan de raad

Zaaknummer 456774
Vergaderdatum 14 september 2026
Organisatieonderdeel Fysieke Leefomgeving
Portefeuillehouder Theo Faber

Onderwerp

Omgevingsvisie

Voorstel

1. Het ontwerp van de omgevingsvisie (bijlage 1) vast te stellen
2. Deze 6 weken ter inzage te leggen volgens de procedure uit de Inspraak- en participatieverordening

Inleiding

Een omgevingsvisie is onder de omgevingswet uw visie op de fysieke leefomgeving en is de opvolger van de [structuurvisie](#). Op 17 december 2024 heeft u de startnota van de omgevingsvisie vastgesteld. Sindsdien is gewerkt aan de uitwerking, waarover u voor het laatste bent bijgepraat in een themabijeenkomst op 18 mei 2026. Daarna is het conceptstuk ook gedeeld op onze website en in 2 avonden besproken met geïnteresseerde inwoners. Vervolgens is het ontwerp van de visie afgerond en een participatieverslag opgesteld (Bijlage 2). Deze laatste is door het college vastgesteld (zie kanttekening 1.3).

N.B.: De term 'fysieke leefomgeving' heeft geen vaste definitie, maar gaat volgens de omgevingswet in ieder geval over gebouwen, infrastructuur, water, bodem, lucht, landschap, natuur en erfgoed (zie ook par. 2.2 van de omgevingsvisie).

Beoogd effect

Een goede balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving

Argumenten

1.1 Een omgevingsvisie is verplicht

Het vaststellen van een gemeentelijke omgevingsvisie is verplicht op basis van de Omgevingswet (artikel 3.1).

1.2 De visie bevat wat er volgens de Omgevingswet in moet staan

In de Omgevingswet (artikel 3.2) staat dat de omgevingsvisie de volgende dingen moet bevatten: (1) hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, (2) hoofdlijnen van voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van de fysieke leefomgeving en (3) de hoofdzaken van het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving komt in het ontwerp van de omgevingsvisie bijvoorbeeld naar voren in hoofdstuk 1 en paragraaf 4.5. En in het hele hoofdstuk 4 is het beleid van de fysieke leefomgeving samengevat, waarin staat hoe we de fysieke leefomgeving nu en straks zowel gebruiken als beschermen.

1.3 Het stuk is tot stand gekomen met input van ketenpartners en bewoners

In het voortraject van de totstandkoming is met ketenpartners gesproken; partijen die belangrijk zijn voor de fysieke leefomgeving van Ameland. In die gesprekken is opgehaald wat zij belangrijk vinden. Ook bewoners zijn betrokken, omdat ze een ambtelijk concept van de visie konden lezen en die besproken is tijdens bewonersavonden. Op die avonden konden zij ook hun input geven via vragen en opmerkingen. Al die input is meegenomen, waarna afgewogen is of en hoe het in een plek moest krijgen in de visie. De input is samengevat in een door het college vastgesteld participatieverslag (Bijlage 2), waarin ook uitgelegd is of en waarom de input wel/niet in de visie is terechtgekomen.

1.4 De visie behoudt wat goed is

Zoals bij de startnota van de omgevingsvisie al is aangegeven, heeft Ameland al veel beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving. Nieuw beleidskeuzes zijn op die vlakken dus niet nodig. Op veel punten is de visie dan ook op 2 manieren conserverend. Aan de ene kant omdat het bestaande beleid wordt samengevat en samengebracht in de omgevingsvisie. Aan de andere kant omdat de visie vooral inzet op behoud van al het goede wat Ameland kenmerkt (zie bv. par. 2.1 en 2.2).

1.5 Het maakt aanvullende keuzes waar nodig

Op sommige onderdelen was nog niet eerder beleidsmatig iets vastgelegd, of was het juist tijd om nieuwe/extra keuzes te maken. Zo legt de visie voor het eerst beleidsmatig vast hoe we aankijken tegen de veerverbinding en waar de gemeente zich op dat punt voor inzet (par. 4.2). Op het gebied van duurzaamheid erkennen we dan bijvoorbeeld weer dat er aanvullende energiebronnen nodig zijn om zowel onze eigen als de landelijke doelstellingen te halen (par. 4.4). Op andere vlakken moeten zaken nog uitkristalliseren en erkent de visie dat we moeten werken aan nieuw beleid (zoals het Integraal Waterplan (par. 4.4) en parkeerbeleid (par. 4.2).

2.1 Een inzageprocedure is verplicht voor de omgevingsvisie

De omgevingswet stelt (in artikel 16.26) dat [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) gevolgd moet worden bij de voorbereiding van een omgevingsvisie. Dat betekent onder andere dat het stuk (minimaal) 6 weken ter inzage moet komen te liggen, zodat belanghebbenden zienswijzen kunnen indienen.

2.2 Dit is ook in lijn met zowel goed gebruik als de Inspraak- en participatieverordening

Al langere tijd legt de gemeente vrijwel al haar beleid ter inzage (bv. het horeca- en detailhandelsbeleid en de vervoersvisie). Op die manier komen we te weten hoe de samenleving tegen het beleid aankijkt en ontdekken we wellicht nog dingen waar nog niet aan gedacht is. Dat doen we volgens de procedure uit onze Inspraak- en participatieverordening, die daarbij ook verwijst naar afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Ook zegt de verordening dat na afloop van de zienswijzeperiode in een verslag gereageerd moet worden op de ingebrachte zienswijzen.

Kantttekeningen

1.1 De visie zal niet op tijd definitief vastgesteld worden

Bij de totstandkoming van de Omgevingswet is (bij [koninklijk besluit](#)) besloten dat een omgevingsvisie binnen 3 jaar na de start van de Omgevingswet klaar moet zijn. Omdat de omgevingswet op 1 januari 2024 van kracht ging, zou de visie dus op 1 januari 2027 klaar moeten zijn. Nadat het ontwerp door u is vastgesteld, is echter tijd nodig voor de inzageprocedure, het verwerken van zienswijzen en de voorbereiding van het definitief vaststellen van de visie. Daardoor halen we die deadline niet. Daar hebben we wel steeds naar gestreefd, maar in de voorbereiding bleek meer tijd nodig om tot een goed ontwerp van de omgevingsvisie te komen. We hebben gemeend die tijd beter te nemen, dan tegen wil en dank de deadline te halen. Omdat u wel voor 1 januari 2027 het ontwerp van de visie vaststelt, verwachten we ook geen bezwaar van het rijk.

1.2 De visie heeft geen vaste looptijd, maar een dynamisch karakter

Onder de voorloper van de omgevingswet, de Wet ruimtelijke ordening, was het lang verplicht om bestemmingsplannen elke 10 jaar te herzien. Daarom had de structuurvisie vaak ook een looptijd van 10 jaar. Die verplichting is er echter niet in de Omgevingswet. Er is daarom in zekere zin sprake van een dynamisch karakter. Als het omgevingsplan straks klaar is (zie ook par. 4.6 van de omgevingsvisie), is er straks namelijk 1 omgevingsplan. Die kan (en zal) in de loop van de tijd wijzigen, maar nooit vervangen worden door een heel nieuw omgevingsplan. Zo gaat het ook met de omgevingsvisie. Als er op onderdelen nieuw beleid (nodig) is, is het dan ook logisch om de omgevingsvisie op die onderdelen (direct) te wijzigen (zie ook par. 5.4 van de visie).

1.3. Participatieverslag is collegebevoegdheid

In de voorbereiding van de visie is dus met verschillende partijen gesproken (argument 1.2). We vinden het belangrijk om aan hen (zowel ketenpartners als bewoners) terug te koppelen wat er met hun input is gebeurd. De participatie is weliswaar nog niet helemaal afgerond, omdat de inspraakprocedure ook als onderdeel van de participatie kan worden gezien. Maar toch leek het ons goed om de terugkoppeling nu al te geven. Daarom is een participatieverslag opgesteld. In de Inspraak- en participatieverordening is bepaald dat een dergelijk verslag door ons ter informatie met u gedeeld wordt. Daarom dat wij hem al vastgesteld hebben en ter informatie met u delen. Na de zienswijzeperiode wordt opnieuw een verslag (reactienota) opgesteld, die we samen met de definitieve visie ter vaststelling aan u aanbieden (zie ook Vervolg).

1.4 De visie is geen vervanger van losstaande beleidsstukken

De omgevingsvisie vat veel beleid samen en verwijst daarnaar. De bedoeling daarvan is om een samenhangende visie op de hele fysieke leefomgeving te creëren (zie ook argumenten 1.2 en 1.4). De bedoeling is niet om die beleidsstukken te laten vervallen (zie ook par. 2.4 van de omgevingsvisie). Dat betekent dat de visie de hoofdlijnen bevat en het losstaande beleidsstuk de uitwerking. Wel is het mogelijk dat we hier in de toekomst andere keuzes in maken. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat we bij herziening van een beleidsstuk tot de conclusie komen dat het voldoende is om dat onderdeel in de omgevingsvisie te wijzigen (en dus geen nieuw beleidsstuk vast te stellen).

2.1 De Inspraak- en participatieverordening is formeel niet van toepassing op de omgevingsvisie

De verordening geeft aan dat voor instrumenten van de omgevingswet, zoals de omgevingsvisie, een handreiking opgesteld zou worden (artikel 9). En dat daarom de verordening in die gevallen niet van toepassing is (Toelichting, onder Reikwijdte). Die handreiking is er echter nog niet en dus ligt het wel voor de hand om de principes en procedure uit de Inspraak- en participatieverordening ook te gebruiken voor de omgevingsvisie. Daarnaast komt zoals gezegd die procedure in grote delen overeen met de verplichte procedure uit de omgevingswet.

Afstemming

Zie argument 1.2.

Vervolg

Na vaststelling van het ontwerp van de visie, wordt deze ter inzage gelegd. We houden daarbij rekening met de Amelandse herfstvakantie. Bekendmaking doen we in ieder geval via Gemeente Info, website en officiële bekendmakingen.nl. Naast de visie delen we daarbij ook het participatieverslag, zodat betrokken partijen (en anderen) weten welke afwegingen gemaakt zijn bij het opstellen van de visie.

Na de 6 weken inzage worden alle zienswijzen verzameld en wordt een afweging gemaakt of het nodig is de visie op basis daarvan aan te passen. Die afweging zal samen met een weergave van de zienswijzen in een reactienota terechtkomen. Die bieden we dan samen met de (definitieve) omgevingsvisie ter vaststelling aan u aan. We verwachten dat in februari 2027 te kunnen doen.

Bijlagen

1. Ontwerp Omgevingsvisie
2. Participatieverslag ontwerp omgevingsvisie